

EUROPAPARLAMENTET

2004

2009

Plenarhandling

21.9.2005

B6-0509/2005

FÖRSLAG TILL RESOLUTION

till följd av uttalandena av rådet och kommissionen

i enlighet med artikel 103.2 i arbetsordningen

från Hannes Swoboda, Robert Goebbels, Mechtild Rothe och Mia De Vits

för PSE-gruppen

om stigande oljepriser och oljeberoende

Europaparlamentets resolution om stigande oljepriser och oljeberoende

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av sina tidigare resolutioner och kommissionens meddelanden i denna fråga,
- med beaktande av Integrerade riktlinjer för tillväxt och sysselsättning 2005–2008 (KOM(2005)0141),
- med beaktande av Kyotoprotokollet till FN:s ramkonvention om klimatförändringen, i december 1997, samt gemenskapens ratificering av Kyotoprotokollet den 4 mars 2002,
- med beaktande av artikel 103.2 i arbetsordningen, och av följande skäl:
 - A. Oljepriserna i världen stiger för närvarande kraftigt. Detta påverkar Europa både ekonomiskt och socialt och utvecklingen kommer troligen att fortsätta.
 - B. EU:s beroende av importerade fossila bränslen förväntas komma att öka avsevärt. En undersökning av EU-25, utförd av Internationella energiorganet, visar att 76 procent av den primära efterfrågan på olja inom EU tillgodosågs genom import 2002 samt att denna andel förväntas öka till 94 procent fram till 2030. Likaså förutsågs andelen importerad gas inom EU komma att öka från 49 procent av förbrukningen 2002 till 81 procent av förbrukningen 2030.
 - C. Den sammanlagda energiförbrukningen inom EU uppgår för närvarande till 1 725 miljoner ton oljeekvivalenter (Mtoe), varav oljan svarar för 38 procent, gasen för 23 procent, kolet för 18 procent, kärnkraften för 15 procent och de förnybara energikällorna för 6 procent. Den sammanlagda energiförbrukningen kunde inom 15 år (fram till 2020) komma att öka till 1 900 Mtoe.
 - D. EU är beroende av länderna i Mellanöstern för 41 procent av sin oljeimport, av Ryssland för 41 procent av sin gasimport och 18 procent av sin oljeimport samt av Algeriet för 29 procent av sin gasimport, medan 95 procent av allt uran måste importeras.
 - E. Tillgången på olja runtom i världen har oavbrutet minskat sedan 2000. Före utgången av innevarande årtionde förväntas tillgången på olja runtom i världen årligen minska med mellan två och tre procent. Den ökande bristen på oljetillgångar kommer troligen att leda till ytterligare höjningar av priset på råolja och detta kommer att återspeglas i priset på naturgas.
 - F. En ökad andel för de förnybara energikällorna är tillsammans med bättre energieffektivitet ett viktigt sätt att minska EU:s beroende av importerad energi. Imponerande kostnadsminskningar har uppnåtts inom olika slags teknik för förnybar energi, i vissa fall

med upp till 50 procent på 15 år och den förnybara energin kunde fram till 2020 svara för minst 25 procent av den sammanlagda energiförbrukningen inom EU.

- G. Fram till 2010 skulle det gå att spara 17 procent av den energi som i dagens läge slutanvänds inom industrin, 22 procent av den energi som i dagens läge slutanvänds inom hushållen och tjänstesektorn och 14 procent av den energi som i dagens läge slutanvänds inom transporterna. Detta innebär att den sammanlagda energiförbrukningen inom EU kunde minskas med ungefär 20 procent utan att bekvämligheten eller levnadsstandarden skulle minska.
- H. Oljeförbrukningen ökar inom EU, varvid framför allt transporterna svarar för 78 procent av ökningen av slutanvändningen av energi sedan 1985. Enligt uppskattningar kommer transportsektorn under de kommande tio åren att öka med 2 procent per år och bli ännu mera energiintensiv.
- I. Priset på olja påverkas av ett flertal faktorer, det vill säga bristande investeringar i prospektering och raffineringsskapacitet, en avsevärt ökad efterfrågan på olja under de senaste åren, framför allt i Kina och Indien, politisk instabilitet i Mellanöstern, svåra väderleksförhållanden och prisspekulation.
1. Europaparlamentet anser att Europas beroende av olja och oljeimport är ägnat att väcka allvarlig oro. Parlamentet anser att Europa för att trygga sin energiförsörjning bör arbeta för en diversifiering i fråga om energikällorna och de länder energin kommer från och i brådskande ordning stärka sin strategi till förmån för decentraliserade förnybara energikällor.
 2. Europaparlamentet yrkar på en omfattande och konsekvent helhetsstrategi till förmån för energisparande och energieffektivitet samt användning av alternativa energikällor, mot bakgrund av den mycket höga oljeförbrukningen i Förenta staterna, liksom den ökande oljeförbrukningen, framför allt i stora framväxande ekonomier såsom Kina och Indien. Parlamentet uppmanar EU att snabbt ta initiativet till att det skall hållas ett världstoppmöte för de större oljeproducerande och -konsumerande länderna.
 3. Europaparlamentet framhåller de geostrategiska aspekterna av vårt beroende av importerad energi och inser att denna import avsevärt bidrar till vår energiförsörjning. Parlamentet varnar för riskerna med detta beroende och erinrar om att den europeiska grannskapspolitiken ger en möjlighet till en omfattande överenskommelse med ett flertal länder som berörs av denna fråga. Parlamentet uppmanar rådet och kommissionen att agera på ett sätt som vittnar om konsekvens på det regionala planet vid fastställandet av de nationella handlingsplanerna.
 4. Europaparlamentet konstaterar att oljeprishöjningarna kan komma att negativt påverka tillväxten och sysselsättningen i Europa och beklagar att medlemsstaterna inte vidtagit några samordnade kompensationsåtgärder för att bemöta denna chock utifrån. Parlamentet uppmanar därför med kraft rådet och medlemsstaterna att i brådskande ordning stärka den ekonomiska styrningen i Europa och i samordnande syfte använda de styrmedel som finns att tillgå, framför allt för program med inkomststöd och skatteåtgärder som främjar kraftfulla och effektiva europeiska åtgärder till förmån för hållbar tillväxt och

sysselsättning, där det skall ingå att det i sysselsättningskapande syfte bör göras bättre bruk av alternativa energiformer.

5. Europaparlamentet erinrar ECB om att den har en dubbel uppgift att fylla: dels att slå vakt om prisstabiliteten och dels att ge stöd åt att näringslivet i Europa skall kunna fungera med full kapacitet. Parlamentet uppmanar därför till en väl avvägd europeisk penningpolitik, som tar hänsyn till verkningarna både på kort och på lång sikt och återställer den inhemska efterfrågan och hushållens förtroende genom att hålla räntorna nere och inrikta sig på tillväxteffekterna.
6. Europaparlamentet konstaterar att det för närvarande görs omfattande vinster inom energisektorn till följd av oljepriserna, men att det inte görs sådana investeringar som skulle behövas för att utveckla raffinaderisektorn så den kunde klara av den ökande efterfrågan.
7. Europaparlamentet varnar för den affärsverksamhet som bedrivs av så kallade hedge funds som spekulerar i att priserna kommer att fortsätta öka och på det sättet späder på ökningarna av oljepriset. Parlamentet uppmanar kommissionen att i brådskande ordning lägga fram förslag till lagstiftning om hedge funds och avsevärt större insyn i sådana affärer, mot bakgrund av att hedge funds i Europa inte är föremål för en lika omfattande reglering som i Förenta staterna.
8. Europaparlamentet anser att frågan om de omfattande vinsterna inom oljebranschen mera aktivt borde hanteras genom beskattningen samt att incitament i beskattningssvåg borde användas för att främja alternativa energikällor, både inom näringslivet och för medborgarna överlag.
9. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram förslag om hur en politik för företagens sociala ansvar på EU-nivå kunde användas för att dagens jättevinsterna inom oljeindustrin i större utsträckning skulle omsättas i form av privata investeringar i energisparprogram och teknik för alternativa energiformer samt dithörande forskning och utveckling. Parlamentet anser att detta bör ske, antingen utgående från en frivillig överenskommelse med oljebolagen, eller, alternativt, genom ett samordnat beskattningsinitiativ inom hela EU.
10. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att motverka de ökade riskerna för social utslagning till följd av de högre oljepriserna. Parlamentet bekräftar att Europeiska socialfonden måste tas i bruk för åtgärder mot den arbetslöshet som föranletts av de högre oljepriserna samt uppmanar regeringarna att minska de negativa inverkningarna av prisstegringarna på olja för de mest utsatta grupperna i samhället.
11. Europaparlamentet erinrar om hur viktig den nuvarande lagstiftningen är för att efterfrågan på energi inom EU skall kunna minskas. Parlamentet konstaterar att en energibesparing på åtminstone 23 procent kunde uppnås fram till 2020 om den nuvarande och inom kort kommande lagstiftningen fullständigt genomfördes. Parlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att nå sina mål för förnybar energi, vilka fastställts i direktivet om främjande av el från förnybara energikällor.

12. Europaparlamentet konstaterar att den enorma potential som den förnybara energin uppvisar inom områdena uppvärmning och nedkylning inte tillnärmelsevis ännu utnyttjats och att geotermisk energi, solenergi, biobränslen och biomassa kan ersätta stora mängder fossila bränslen, framför allt olja, samt uppmanar därför kommissionen att lägga fram ett direktiv om förnybar energi för uppvärmning och nedkylning.
13. Europaparlamentet är bekymrat för att de lösningar som miljötekniken har att erbjuda redan i dagens läge inte utnyttjats tillräckligt. Parlamentet välkomnar initiativ som syftar till att stärka instrument för finansiering av investeringar i energieffektivitet och materialeffektivitet och uppmanar till att det överlag skall ställas upp som villkor för investeringar ur allmänna medel att det valts miljöriktiga produktionsmetoder, bland dem en ökad användning av miljöriktig, kolbaserad energi.
14. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att i brådskande ordning utveckla åtgärder för transportsektorn, inte bara för att garantera försörjningstryggheten i fråga om oljeprodukter utan också av omsorg om miljön, såsom mera bränsleeffektiva motorer samt övergång till alternativa bränslen eller alternativ framdrivningsteknik. Det bör också göras större insatser vid den lovande utvecklingen av väte och bränsleceller.
15. Europaparlamentet konstaterar att det är en livsviktig förutsättning för minskat oljeberoende inom transportsektorn att det sker en övergång från vägtransporter till transporter på järnväg, inre vattenvägar och/eller i kustsjöfart, med främjande och återupplivande av både gods- och persontrafiken på järnvägar, men också med åtgärder till förmån för kustsjöfarten och sjöfarten på inre vattenvägar inom EU.
16. Europaparlamentet kräver att kommissionen skall gå i bräschen för att yrka på att biltillverkarna utvecklar renare och bränslesnålare bilar, såsom en prioritet inom sitt initiativ Bil21, varvid målet skall bestå i att det utvecklas en bil som inte drar mera än 3 liter per 100 km och finns att få till överkomligt pris för alla användare.
17. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen och medlemsstaterna till insats av ökade ekonomiska resurser till förmån för trygga, miljöriktiga, mera effektiva och billigare system för kollektivtrafik samt främjande av samåkning och cykelåkning så att dessa transportsätt framstår som seriösa alternativ till privatbilismen, samt utbyggnad av kollektivtrafiken och stimulans till att folk skall åka kollektivt.
18. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram ett förslag om biobränslen inom transportsektorn, varvid målet skall bestå i en ökning av biobränslenas andel till 15 procent fram till 2020.
19. Europaparlamentet bekräftar än en gång att tryggheten av energiförsörjningen på lång sikt måste prioriteras, varvid hänsyn skall tas till sociala aspekter och aspekter som berör miljön. Detta är nödvändigt eftersom världens dagsbehov av olja kommer att öka till 115 miljoner fat 2020, jämfört med 77 miljoner fat 2000, vilket innebär en ökning på 50 procent. Konsumtionsmönstren måste läggas om och externa kostnader bör internaliseras, för att snedvridningar av konkurrensen mellan olika energikällor skall fås bort.

20. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, EIB, Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling samt medlemsstaternas regeringar och parlament.